

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4525/2023
17.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужила АА, ББ и ВВ, све из ..., чији је заједнички пуномоћник Горан Илић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства здрвља Републике Србије из Београда, чији је заступник Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/23 од 19.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 17.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/23 од 19.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 585/21 од 30.03.2023. године, одбијен је тужбени захтев тужила понаособ, којим су тражиле да се обавезе тужена да им на име потраживања које имају према Здравственом центру Врање из Врања, по решењу Основног суда у Врању Ии 498/18 од 26.02.2018. године, исплати за период од 23.07.2012. године до 23.07.2015. године, на име дуга због мање исплаћене увећане зараде за рад ноћу, рад недељом и рад у дане државних празника, појединачно одређене новчане месечне износе са законском затезном каматом, ближе одређене у изреци. Одбијен је тужбени захтев тужила да се обавезе тужена да тужилима солидарно исплати на име парничних трошкова по пресуди Основног суда у Врању П1 644/15 од 22.11.2016. године, износ од 102.200,00 динара, са законском затезном каматом од 13.01.2017. године до исплате, на име трошкова извршења пред судом по решењу о извршењу Основног суда у Врању ИИ 498/2018 од 26.02.2018. године, износ од 7.638,00 динара и на име трошкова извршења насталих пред извршитељем по закључку извршитеља ИИ 374/2018 од 27.02.2018. године, износ од 17.471,90 динара. Обавезене су тужиле да исплате туженој на име трошкова парничног поступка износ од 48.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2416/23 од 19.10.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је наведена пресуда Основног суда у Врању П1 585/21 од 30.03.2023. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужилца и обавезана тужена да исплати тужилама на име потраживања које имају према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању Ии 498/18 од 26.02.2018. године, за период од 23.07.2012. године до 23.07.2015. године, на име дуга мање исплаћене увећане зараде за рад ноћу, за рад недељом и за рад у дане државних празника, понаособ, појединачно одређене новчане месечне износе, са законском затезном каматом, ближе одређене у изреци и обавезана тужена да солидарно исплати тужилама на име парничних трошкова по пресуди Основног суда у Врању П1 644/15 од 22.12.2016. године, износ од 102.200,00 динара, са законском затезном каматом од 13.01.2018. године до исплате, на име трошкова извршења пред судом по решењу о извршењу Основног суда у Врању ИИ 498/2018 од 26.02.2018. године, износ од 7.638,00 динара и на име трошкова извршења насталих пред извршитељем по закључку извршитеља ИИ 374/2018 од 27.02.2018. године, износ од 17.401,90 динара и обавезана тужена да исплати тужилама на име трошкова парничног поступка износ од 194.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Како је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о тужбеном захтеву тужилца, то је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 – други закон).

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилце су биле у радном односу у Здравственом центру Врање из Врања, који као њихов послодавац, није им исплатио трошкове за рад ноћу, рад недељом и рад у дане државних празника у наведеном периоду, утврђене пресудом Основног суда у Врању П1 644/15 од 22.12.2016. године. Тужилце су поднеле предлог за извршење, поводом којег је донето решење о извршењу Ии 498/18 од 26.02.2018. године, којим је одређено извршење на новчаним средствима извршног дужника Здравственог центра Врање. Извршење према наведеном решењу спроводи јавни извршитељ Александар Николић из Врања у предмету ИИ 384/2018, на основу закључка ИИ 384/2018 од 27.02.2018. године, ради наплате новчаног потраживања. Рачун Здравственог центра Врање у непрекидној блокади више од 1897 дана. Извршење није могло бити спроведено пленидбом новчаних средстава са рачуна, као ни спроведено на другим средствима извршења, с обзиром на то да су чланом 16. став 5. Закона о јавној својини покретне и непокретне ствари које користе Здравствене установе које су основане у складу са Планом мреже здравствених установа изузетих

од извршења. На основу вештачења од стране вештака финансијске струке утврђено је да Здравствени центар у Врању претежно финансира из уступљених јавних прихода (доприноса за обавезно здравствено осигурање), то јест из средстава добијених од стране Републичког фонда за здравствено осигурање, Филијала у Врању и да у 2018. години учешће прихода остварених трансфером средстава од РФЗО Филијала у Врању у укупном приходима Здравственог центра у Врању износи 96.60%, док учешће осталих извора износи 3,40% (1,28% из Буџета Републике Србије и 2,12% из Буџета Града Врања, донација и помоћи осталих извора), у 2019. години учешће прихода остварених трансфером средстава од РФЗО Филијала у Врању у укупним приходима Здравственог центра у Врању износи 91,77%, док учешће осталих извора износи 8,23% (6,96% из Буџета Републике Србије и 1,27% из Буџета Града Врања, донација и помоћи осталих извора), у 2020. години учешће прихода остварених трансфером средстава од РФЗО Филијала Врања у укупним приходима Здравственог центра у Врању износи 97,86% док учешће осталих извора износи 2,14% (0,94% из Буџета Републике Србије и 1,20% из Буџета Града Врања, донација и помоћи осталих извора).

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиља, уз закључак да за исплату потраживања из извршења Основног суда у Врању ИИ 498/18 одговорност Републике Србије, као оснивача Здравственог центра у Врању могла би се установити у смислу члана 14. Закона о стечају, тек у ситуацији уколико би се неуспешно завршио претходни покушај наплате спорног потраживања у извршном поступку, односно у ситуацији да тај поступак који се води у предмету Јавног извршитеља Александра Николића из Врања ИИ 374/2018 буде обустављен на основу члана 129. став 1. тачка 6. Закона о извршењу и обезбеђењу, којим је прописано да јавни извршитељ по службеној дужности решењем обуставља извршни поступак ако је извршење постало немогуће или не може да се спроведе из других разлога, па како у конкретном случају наведени извршни поступак није обустављен, то не постоје услови за активирање цитираног правила о солидарној одговорности Републике Србије, као оснивача Здравственог центра Врање.

Међутим, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиља, уз закључак, да како је правноснажном и извршном судском одлуком утврђена одређена обавеза, у конкретном случају Здравственог центра Врање из Врања, коју обавезу то правно лице не може да испуни, јер су испуњени услови за отварање стечајног поступка и како се над истим не може по закону спровести стечајни поступак, да за наведене обавезе одговара солидарно и његов оснивач, односно Република Србија, па како та одговораност није условљена другим условима, па ни условима за обустављање извршног поступка, прописаним у Закону о извршењу и обезбеђењу, то је обавезао тужену као оснивача дужника да солидарно одговара за његове обавезе сагласно члану 14. став 3. Закона о стечају.

Неосновано се ревизијом указује да је другостепени суд преиначењем првостепене пресуде и усвајањем тужбеног захтева погрешно применио материјално право.

Наиме, одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/09...95/18), поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина, или

јединица локалне самоуправе, а које се искључиво или претежно финансира кроз уступљене јавне приходе републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведеног члана, за обавезе правног лица над којим су у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак солидарно одговарају његови оснивачи.

Како тужиле своје новчано потраживање не могу наплатити, јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади и над њим не може спровести поступак стечаја, то тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитираних одредби члана 14. Закона о стечају, у случају када су испуњени материјално правни услови за отварање стечајног поступка, што је и трајна неспособност дужника за плаћање.

Приговор тужене о застарелости потраживања са позивом на члан 196. Закона о раду, није основан. Према члану 196. Закона о раду, („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 95/18 - аутентично тумачње) сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од 3 године од дана настанка обавезе. Међутим, у овој парници овај законски рок се не примењује, с обзиром на то да су судском пресудом утврђена потраживања тужила, ради чијег остварења је захтевана судска заштита и у том случају се примењује посебан рок застарелости од 10 година прописан чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78 ... „Службени гласник РС“ број 18/20). Потраживање тужила је утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Врању ПП 644/15 од 22.11.2016. године, а тужба у овој парници је поднета 27.08.2021. године, пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима, због чега потраживање тужила према туженој није застарело.

Како се одбија као неоснована ревизија тужене и наводи из ревизије нису од утицаја на другачију одлуку овога суда, то није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду у смислу члана 414. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић